

1. Farklılaştırılmış Öğretimin Kuramsal Temelleri

3. Farklılaştırılmış Öğretimde Değerlendirme Teknikleri

1-Öğretim Öncesinde Kullanılan Teknikle öğretilecek olan konu ile ilgili ne bildiklerini tespit etmek amacıyla yapılır.

Köşe Kapmaca: sınıfın köşelerine üzerinde “neredeyse hiç”, “bazen”, “sıklıkla” ve “kesinlikle” ifadeleri yazan kartlar yerleştirilir. Öğrencilerden konu ile ilgili bilgisini ifade eden köşeye gitmesi istenir.

KutuYapma: kâğıda büyük bir kutu çizer, içine küçük bir kutu çizer. Dıştaki kutuya “Ne biliyorum?” içteki kutuya ise “Ne bilmeliyim?” sorusunu yazar. Sonra da bu sorulara cevap arar.

Evet-Hayır Kartları: Öğrenciler bir kart olarak bu kartın bir yüzüne “evet” diğer yüzüne “hayır” yazarlar. Öğretmen, soru sorduğu zaman bu kartlardan kendi durumlarına uygun olanı kaldırmalarını ister.

2-Öğretim Sürecinde Kullanılan Değerlendirme Teknikleri geri bildirimi fırsatı sunulması

Parmakla İşaretleme: başparmaklarını kullanarak

- Başparmak yukarı doğru olduğunda, konu hakkında çok şey biliyorum,
- Başparmak yana doğru olduğunda, konu hakkında biraz bilgim var,
- Başparmak aşağıya doğru olduğunda, konu hakkında çok az bilgim var anlamındadır.

Yumruk Yapma: öz değerlendirme tekniğidir. öğrenmelerini derecelendirmek için bir elinin parmaklarını kullanarak birden beşe kadar sıralar.

- 5 parmak açık olduğunda: Birisine açıklayabilecek kadar iyi biliyorum.
- 4 parmak açık olduğunda: Yalnız başıma yapabilecek kadar biliyorum.
- 3 parmak açık olduğunda: Biraz yardıma ihtiyacım var.
- 2 parmak açık olduğunda: Daha fazla pratik yapmaya ihtiyacım var.
- 1 parmak açık olduğunda: Henüz öğrenmenin başındayım, anlamına gelmektedir.

Gerçekle Yüzleşme: bilgi seviyelerini duygularıyla cevaplamaları istenir. Öğrencilere 3 adet kart dağıtılır. Bu kartlara mutlu, sakın ve üzüntülü üç adet yüz resmi çizilir.

Öğrenciler konuya yönelik duygularla cevaplanabilecek durumlarda ellerindeki bireysel kartlarda yer alan mutlu, ciddi ve üzgün yüz ifadelerinden birini seçerek havaya kaldırır.

Böylece öğrencilerin bilgi düzeylerinin belirlenmesinin yanı sıra duygularını ifade etmelerine olanak tanınır.

3-Öğretim Sonrasında Kullanılan Değerlendirme Teknikleri öğretilmesi istenilen hedefi, bilgi veya beceriyi başarıyla öğrenip öğrenmediğini görmesi

Sarmal Oluşturma: konuya yönelik çeşitli sorular yöneltilir. cevaplarını kâğıda yazmaları istenir öğrenciler bir daire oluşturur. olarak söz hakkı alır ve kâğıda yazdıklarını okur.

SimitTekniği: tahtaya bir simit şekli çizer. Şeklin dış tarafına “öğreniyorum” ve iç tarafına “biliyorum” ifadeleri yazılır. bilgilerini paylaşmaları istenir cevaplar simit şeklinin ilgili yerlerine not edilir.

Konuşma Halkası: Öğrencilere A, B ve C isimleri verilir Sırayla konuşurlar öğrencilerin konu hakkında konuşacak bir şeyleri kalmayınca kadar devam edilir.

Döngüsel Yansıma: Sınıfın farklı yerlerine üzerine konuların yazılı olduğu kâğıtlar asılır. Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak köşelere giderler ve burada bulunan kâğıtlara konu hakkındaki düşüncelerini yazarlar.

Öğretmenin işareti ile gruplar bir sonraki köşeye geçerler Sonrasında gruplar en son bulundukları köşedeki kâğıtları alarak kâğıttaki konu ile ilgili yazılanları sınıfta okurlar ve tartışır.

Portfolyo: çok özel amaçlarla öğrenci çalışmalarının bir araya getirilmesidir. Portfolyolar, ilerleme süreci için ilk örnek ve periyodik olarak eklenen gelişme kanıtlarını içerir

katedilen ilerlemeyi gösterebilir, başarının kanıtlarını sunabilir, ölçme ve değerlendirmeyi destekleyebilir ve hangi ek öğrenmelerin gerçekleşmesi gerektiğini gösteren bölümler sunabilir.

portfolyonun içine konacak ürünlerin seçiminde hem öğrencinin hem de öğretmenin yer aldığı bir ortaklıktır. Öğretmen, seçim kriterleri belirleyecek ve öğrencilerin çeşitli tercihlerini yapmalarına izin verecektir.

Bazı öğretmenler dâhil edilen ürünleri tanımlamak için renkli noktalar kullanır. öğrenci tarafından seçilen “kırmızı nokta”, öğretmen tarafından seçilen “sarı nokta”, birlikte seçilen ürünlerde “yeşil nokta” şeklinde olabilir.

Portfolyo sürecinin ilk aşaması ürünlerin toplanması aşamasıdır.ev ödevleri, projeler, yazılı metinler, zihin haritaları, testler, ödevler, videolar,şiiirler, ses dosyaları ve kitap incelemeleri olabilir.

Portfolyo sürecinin ikinci aşaması ürünlerin seçimidir. Öğrenciler kurallara göre parçaları seçerler.

Portfolyo sürecinin üçüncü aşamasında öğrenciler niçin bu parçanın seçildiğini ve hangi kriterleri sağladığını açıklar.

Dördüncü aşamada, öğrenciler bir dahaki sefer ne yapacaklarına, nelere odaklanacaklarına, neyin iyileştirilmesi gerektiğine ve takdir edileceklerin neler olacağına karar verebilirler.

İçerik Farklılaştırma ve Ders Tasarımı Örneği İçerik, öğretim sürecinin “girdisi”dir. Bu girdi, öğretilmesi beklenen konuların bütünüdür. İçerik, öğretim programları tarafından tanımlanmaktadır.

4. Farklılaştırmanın Temel Öğeleri

İçerik İçerik, öğretim sürecinin “girdisi”dir. Bu girdi, öğretilmesi beklenen konuların bütünü oluşturur. İçerik, öğretim programları tarafından tanımlanır.

Süreç Bir öğrenme deneyiminde, öğrencinin bilişsel olarak yapması beklenen temel kavramlar, genellemeler ve beceriler süreç aşamasında anlamlandırılır.“etkinlikler” yoluyla gerçekleştirilir.

Ürün Ürün, öğrencilerin öğrenmelerinin hedeflendiği temel bilgi ve becerileri süreç içerisinde öğrendiklerini, anladıklarını ve yapabildiklerini göstermenin yollarıdır. ürün, öğrencinin bildiğini ortaya koymaya yönelik bireysel yorumudur.

Öğrenme Ortamı öğrencilerin hem bireysel hem de bir bütün olarak bir arada çalışmalarını sağlayan görünür veya görünmez bütün etmenler güvenli, onaylayıcı, zorlayıcı ve destekleyici hissettiren bir ortam tarafından desteklenir.

1. Farklılaştırılmış Öğretimde Öğretmen Roller

Davet mesajı: Burada olmanızdan, sizi daha iyi tanıyacak olmaktan çok memnunuz ve sınıfa önemli deneyimler ve özellikler getirdiğinizin farkındayım. Burayı sizin için değerli bir öğrenme ortamı yapmak için elimden geleni yapmak istiyorum

Yatırım mesajı: Bu sınıfta ve dünyada önemli olduğunuzdan, olabildiğince hızlı ve çok büyümenize yardımcı olmak için çok çalışacağım. Başarınız çabanızdan kaynaklanacağı için sizden de çok çalışmanızı isteyeceğim

Kalıcılık mesajı: Her zaman ilk denemenizde her şeyi doğru yapamayabilirsiniz. Ben de sizin için ve sizinle birlikte başarınızı geliştirecek yaklaşımlar bulmak için çalışacağım. Sizden asla vazgeçmeyeceğim.

Fırsat mesajı: Gençsiniz ve dünyada var olan olasılıkları yeni öğreniyorsunuz. Kendinizi çeşitli ortamlarda, rollerde ve içeriklerle görmeniz için sizlere fırsatlar sunmak istiyorum. Geleceğe hazırlanmanız için var olan olasılıkları görüp heyecanlanmanız için fırsattır.

Düşünme mesajı: Sizi dinleyeceğim, sizden öğreneceğim, sizi sınıfınızda çalışırken gözlemleyeceğim, ilerlemenizi inceleyeceğim ve rehberliğinizi isteyeceğim Daha bilinçli ve etkili bir öğretmen olabilmek için kendimden bunu bekliyorum. Daha bilinçli ve etkililabilmeniz için sizden de aynısını ist

2. Duygular ve Öğrenme

Ödülleri kullanmanın beş işlevsel alternatifi • Tehdidi ortadan kaldırmak • Güçlü bir olumlu iklim yaratmak • Geri bildirimi artırmak • Hedefleri belirlemek • Olumlu duyguları harekete geçirmek ve bunlara ilgi uyandırmaktır.

3. Sınıf İklimi

Sınıftaki her öğrenci çok farklıdır ve herkesin kendini güvende hissetmesi gerekir. Sınıflarda iklim ve atmosfer öğrenme sürecinde önemli rol oynamaktadır.

4. Farklılaştırılmış Öğretimi Planlama

1. İlk olarak dersin kazanımlarını göz önünde bulundurarak temel standartları belirlenir.

2. İçeriği, bilgi ve becerileri bütüncül bir şekilde kazandıracak şekilde yapılandırılır.

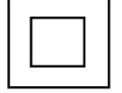
3. Öğrencilerin neyi bildikleri ve neleri öğrenmeleri gerektiği belirlenir.

4. Öğrencilerin öğrenmeleri gereken bilgi ve beceriler ile bunları kazanmaları için neler gerektiğini belirlenir.

5. Öğrencilerin bildiklerini göstermelerine fırsat sağlanır.

ziyadag1984@gmail.com

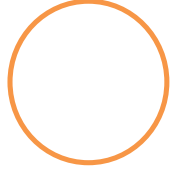
öncesinde
köşeller

el ve yüz ifadesi
sürecinde

sonrasında
yuvarlaklar

PROGRAM TÜRLERİ VE PROGRAM GELİŞTİRME

PROGRAM TÜRLERİ VE PROGRAM GELİŞTİRME

1. Giriş *eğitimin temel amaçlarının bireyin kendini gerçekleştirmesi ve de topluma yararlı olmasını, bir diğer deyişle toplumsallaşmasını sağlamak olduğu* söylenebilir.

2. Eğitim Programının Tanımı

Programın tanımı: • *Siyasi bir araçtır* • *Hizmet etmekte olduğu toplum ve kültürünün bir yansımasıdır* • *Eğitimin kalbidir* • *Öğretmen ve öğrencinin ellerinde hayat bulan bir araçtır* • *Toplumsal etkinliklerin bir sonucudur.*
• *Aralıksız çalışan bir yeniden düzenleme sürecidir* • *Ne öğrenildiği* • *Okulda alınan tüm dersler* • *Öğretme ve öğrenmeyi aydınlığa kavuşturur* • *Okullaşmanın özüdür ve okulun varoluş sebebidir.*

Programın Öğeleri: 1-amaç/hedef (niçin) 2-içerik (ne) 3-öğretme-öğrenme süreci (nasıl) 4-ölçme ve değerlendirme (ne kadar)

3. Program Türleri

- **Resmî program:** *Resmî metinlerde açıkça belirtilen biçimde geliştirilen; hedefleri, konuları ve işleniş sırasını; kullanılacak araç gereçleri ve değerlendirmeyi içeren bir programdır*
Ders planı hazırlama konusunda öğretmene temel oluşturan belli bir kapsamının ve düz. devlet tarafından hazırlanıp eğitim bakanlığınca yürütülendir hukuki bir nitelik de taşır.
- **Uygulamadaki program:** *uzmanlar tarafından önerildiği asıl kararı öğretmen tarafından uygulanan, dolaylı, işlev, gerçekleşen ya da öğretilen program*
resmî programın uygulanışında ortaya çıkan ve öğretmen tarafından gerçekten uygulanan ne öğrettiğini, önemini öğrenciye nasıl ilettiğini ve öğrencilerin gerçekte nelerden sorumlu olduklarını kapsayan bir program
- **Test edilen program:** *Öğretmen, eğitim kurumları ve / veya devlet tarafından hazırlanan sınavlarda ölçülen öğrenmeleri kapsayan program türüdür*
- **Örtük program:** *resmî/formal program dışında yazılı ve resmî olmayan, farklı hedeflerin kazanılmasını Bu program; öğretmenin, okulun, toplumun norm ve değerlerini içermektedir*
- **İhmal edilen program:** *Resmî programda yer almasına karşılık uygulamaya konmayan, göz ardı edilen, üstünkörü geçen ya da atılan programdır*
- **Ekstra program:** *Okulun dışında yapılması planlanmış her türlü deneyim, etkinlik bu programın içinde yer almaktadır.*
- **Desteklenen program:** *Programın desteklenmesi için sağlanan kaynakları (ders kitabı, ders saati, sınıf sayısı, derse ayrılan süre vb.) içeren bir program türüdür*
- **Önerilen program:** *Bilim insanları ya da meslek kuruluşlarınca hazırlanan program türüdür.*
- **Karşıt program:** *resmî programın hedeflerinin tam karşısını savunan kişileri yetiştirmek üzere oluşturulan bir programdır*
Eğitim programı, genel olarak MEB'de veya eğitim kurumlarında yer alan kurum içi ya da kurum dışı tüm etkinlikleri kapsayan bir programdır. Bu program türü en genel program olup öğretim ve ders programlarının çerçevesini oluşturur.
Öğretim programı, eğitim programı içinde yer alan ve özellikle öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanması ve uygulanmasını kapsayan bir programdır
Ders programı ise öğretim programı içinde yer alan matematik, Türkçe, beden eğitimi gibi bir ders ya da kursun amaçlarını, içeriklerini, öğrenme-öğretme ve değerlendirme süreçlerini kapsayan bir program olarak tanımlanabilir

4. Program Geliştirme Süreci

- 4.1 Programın Planlanması** *kimlerin, hangi amaçla yer alması gerektiğine karar verilmeli, kadar sürede gerçekleştirileceği, sürecin hangi aşamasında hangi adımların izleneceği, bu sürecin ne kadar sürede tamamlanacağına ilişkin çeşitli kararların alındığı çalışma planının yapılması ardından sürecin en kritik aşaması olan, tasarıya temel teşkil edecek biçimde gereksinimlerin belirlenmesi süreci planlanır.*
ihtiyaç analizi, genel olarak bireysel ve kurumsal gelişimi sağlama, karşılaşılan ve karşılaşılabilecek sorunlarla birlikte ihtiyaçları tespit ederek bu ihtiyaçlara uygun çözüm yolları bulma olarak tanımlanmaktadır.
- 4.2 Program Tasarısının Hazırlanması** *Tasarının hazırlanması programın öğelerini kapsar. Bunlar: amaçlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirmedir. Bu aşamada; bu çalışmanın neden yapıldığı, ulaşmak istenen çıktıların neler olduğu, sürecin nasıl işleyeceği ve amaçlara ulaşıp ulaşılmadığının nasıl anlaşılacağı soruları yanıtlanır*
- 4.3 Programın Uygulanması** *bir deneme uygulamasına gereksinim vardır. pilot uygulamasının yapılmasındaki amaç, gerçekte nasıl göründüğünü anlayabilmektedir.*
Bu süreçte toplanan veriler, programın aksayan yönleri hakkında önemli bilgiler sunabilir. diğer nokta, değişime karşı oluşabilecek dirençleri öngörebilmek ve bu dirençleri ortadan kaldırmaya yönelik önlemleri alabilmektir.
- 4.4 Programın Değerlendirilmesi** *programın tüm öğeleri ve bu öğeler arasındaki ilişkiler değerlendirilir, uygulama süreci incelenir ve programın çeşitli açılarından (amaçlara ulaşma düzeyi, içeriğin uygunluğu vb.) uygunluğuna karar verilir.*
Bu sürecin sonunda program olduğu gibi uygulamaya konabilir, geliştirilerek uygulamaya başlanabilir ya da sonlandırılabilir. Bu süreçte alınacak kararların uygunluğu bilimsel bir anlayışın izlenmesiyle olanaklıdır.
- 4.5 Programa Süreklilik Kazandırılması** *Program geliştirme, döngüsel bir süreçtir. uygulamada elde edilen verilerle geliştirildikçe etkililik kazanır. Bunun gerçekleşebilmesi ise araştırma-geliştirme çalışmaları ile mümkündür.*

PROGRAM DEĞERLENDİRME

1. Giriş *Hazırlanan programların, planlanan öğretim etkinliklerinin bu gerekliliğe uygun olup olmadığı ya da ne düzeyde uygun olduğu sorularına ancak değerlendirme sürecinde yanıt aranabilir.*

2. Program Değerlendirmenin Amacı ve İşlevi *Durumu belirleme, gözden geçirme, karşılaştırma, gereksinimleri belirleme, amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını saptama gibi önemli işlevleri yerine getirmede kullanılabilecek bir araç olarak düşünülebilir.*

3. Program Değerlendirme Süreci

- **Planlama:** *öncelikle değerlendirme amacına karar verilmesi gereklidir. Değerlendirme için başlangıç noktası, neyin değerlendirileceğini tanımlamaktır. Bu sürecin en önemli kısmı; değerlendirmenin neden yapılacağı, bulgularının hangi amaçla ve kim tarafından kullanılacağı, daha önce değerlendirilip değerlendirilmediği, maliyeti gibi konuların açıklığa kavuşturulması ve değerlendirmeyi yürütecek değerlendirmeci kim olacak.* *Dış değerlendiriciler, değerlendirilen bağlamın dışında olan, projeye ilgili olmayan bağımsız kişiler olarak düşünülebilir. İç değerlendiriciler ise programın içinden kişilerdir. Değerlendirilecek programın durumuna göre biri ya da her ikisi sürecin bir parçası olabilirler Değerlendirme yaklaşım ve modellerine karar verilmesi. istenen değerlendirme, soru ve ölçütlerinin belirlenmesi. araştırma yöntemine, katılımcılara karar vermeleri veri kaynaklarının neler olacağı, verilerin nasıl bir süreçte toplanacağı, analizin nasıl yapılacağı gibi kararlar alınmalıdır*
- **Uygulama:** *planlama aşamasında alınan kararlar işe koşulur. veri toplama araçları kullanılır. Bunlar; sınav sonuçları, ölçekler, testler, gözlemler ve görüşmeler olabileceği gibi konuyla ilgili doküman inceleme de olabilir. son aşaması raporlaştırmadır*
- **Değerlendirme:** *bağımsız bir biçimde değerlendirme süreci* • *Değerlendirilecek programdaki olguya odaklanma* • *Bilginin toplanması: Bilginin organize edilmesi: Bilginin analiz edilmesi: Bilginin raporlaştırılması: Gözden geçirme.*

4. Program Değerlendirme Türleri ve Yaklaşımları

- 4.1 Program Değerlendirme Türleri** *biçime göre* 1-Formal değerlendirme *yapılandırılmış bir değerlendirme türüdür ve süreç hakkında uzmanlık gerektirir* 2-İnformal değerlendirme *sistematik olmayan bir özellik taşır*
amaça göre 1-Biçimlendirici değerlendirme *durumun gözden geçirilmesi amacıyla yapılır* 2-Toplam değerlendirme *Eğitim programı başarılı oldu mu*

4.2 Program Değerlendirme Yaklaşımları

- **Hedefe Dayalı Değerlendirme:** *önceden belirlenen hedefler ile hedeflerin gerçekleşme düzeyini belirleyen ölçme sonuçları karşılaştırılarak durum tanımlanmaya çalışılır.*
- **Yönetime Dayalı Değerlendirme:** *yöneticilere ya da program liderlerine bilgi sunmaya odaklanan bir nitelik taşır. özellikle karar vericiler, müdürler vb. yönetim basamağında yer alan kişilerce daha etkili kullanılabileceğini savunur.*
- **Uzman Odaklı Değerlendirme:** *O program konusundaki uzman ya da uzmanların karar vermesine odaklıdır. akreditasyon çalışmaları, proje değerlendirme jürileri ya da hakem kurulları, programı yerinde değerlendiren uzmanların uygulamaları*
- **Tüketici / Yararlanıcı Odaklı Değerlendirme:** *çalıştaylar, hizmet içi eğitimler, eğitim materyalleri gibi ürün ve hizmetler hakkında bilgi toplamakla yükümlü birey ya da bağımsız kuruluşlar tarafından geliştirilen ve desteklenen bir yaklaşımdır.*
- **Katılımcı Odaklı Değerlendirme:** *Paydaşların, bir diğer deyişle programla ilgili olanların değerlendirmeye yardım etmek üzere sürece katılması söz konusudur. öğrencilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin ve / veya ailelerin katılımı*

Eğitim programlarının temel sorunları üzerine değinen ve bu konuyla ilgili 1918 yılında ilk kitabı yazan BOBBİT'tir.

ÖĞRENME, ÖĞRETİM VE EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

ÖĞRENME KAVRAMI

öğrenme kavramının temel özellikleri: davranışlarında bir değişme meydana gelir, değişme kalıcı ve uzun sürelidir, yaşantı, deneyim kazanması sonucunda oluşur, öğrenilen bilgilerin başka durumlara aktarılması mümkündür, geçici etkenlere bağlı değildir, sadece büyüme sonucunda

Öğrenme Bireyin davranışında ya da bireyin bir davranışı gösterme yeterliliğinde yaşantısı yoluyla meydana gelen kalıcı izli değişimdir

Refleks: Bireyin doğuştan getirmiş olduğu bir uyarıcıya karşı belli ve basit bir davranış gösterme eğilimi, bir uyarıcıya karşı gösterilen oldukça hızlı ve tutarlı tepki olarak ifade edilebilir.

İçgüdü Doğuştan getirilen, türe özgü karmaşık ve öğrenilmemiş olan, kişinin gelişiminde rol oynayan temel psikolojik bir güçtür.

Yaşantı Bireylerin çevresiyle olan etkileşimi sonucunda bireyde kalan iz olarak tanımlanan kavramdır.

Davranış Organizmanın gözlenebilen ya da gözlenemeyen açık ya da örtük etkinliklerinin tümünü kapsayan bir sureçtir.

Öğretme: Bireyin öğrenmesine yardım/destek/rehberlik yapma işi. Öğrenmeye yardım, bilgi aktarımı değildir. Bilgilerin aktarılabilmesidir.

Öğretim: Planlı/amaçlı öğretim çabası/etkinliklerine "öğretim" ismi verilir. Bilgilerin aktarılabilmesidir

Öğretim progra Öğrencilere kazandırılacak özelliklere ulaşmak için planlanan etkinlikleri içeren yazılı dokümanlara verdiğimiz isimdir.

ÖĞRENME İÇİN TEMEL İLKELER

1. Öğrenme hedefe yön Neyi, neden yaptıklarını bilemezlerse öğrenmek için harekete geçmezler.

2. Öğrenme ön bilgi ile yeni bilgi arasında bağ kurn Dünyayı tanımlamamızı sağlayan, tanımlayıcı bilgidir. iş ve işlemlerin yapılmasını formüle eden, işlemsel bilgidir. bir işlemsel bilgiye ne zaman başvurmamız gerektiğini ortaya koyan koşul bilgisidir.

3. Öğrenme bilginin örgütlenm Bilginin kendi içinde anlamı ortaya koyacak şekilde ana noktalarının çıkarılması, yapılandırılması, ilişkilendirilmesi gerekir.

4. Öğrenme doğrusal olmayan fazlar halinde Temelde üç fazdan söz edilebilir: Öğrenen önce ön öğrenmeleri hatırlar, sonra yeni gelen bilgiyi seçer; sonra yeni bilgiyle ön bilgiyi örgütler, birleştirir.

5. Öğrenme gelişimden Öğrencilerin fizyolojik gelişimleri de bireysel farklılıklar içerir.

6. Öğrenme s Öğrenme stratejileri; öğrencilerin yeni bilgi ve becerileri almak, anlamlandırmak, saklamak, gerektiğinde hatırlamak için kullandıkları amaçlı eylem ve düşüncelerdir.

A) Bilişsel stratejiler: Akademik işi tamamlamak amacıyla kullanılan stratejiler (örneğin soru çözme, altını çizme, özet yazma).

B) Üstbiliş stratejiler: Öğrenmeyi planlama, izleme ve kontrol amacıyla kullanılan stratejiler (örneğin nasıl öğrenebileceğini düşünme, öğrenip öğrenmediğini kontrol).

C) Sosyal ve duyuşsal stratejiler: Başkalarıyla etkileşimi gerektiren ya da bireyin duyuşsal durumunu etkilemeye yönelmiş stratejiler (örneğin kendini ödüllendirme, önemini düşünme, arkadaşına sorma).

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Öğrenmeyi Dolaylı Etkileyen Öğrenmeyi dolaylı etkileyen faktörler, öğreten (öğretmen) ve öğrenme ortamıdır.

Öğrenmeyi Doğrudan Etkileyen Öğrenen, Yöntem, Materyal.

1. Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenenden Kaynaklı Faktörler: **öğrendi**

A) Türe Özgü Hazır Ol Organizmanın bir davranışı gösterebilmesi için biyolojik donanımının yani genetik donanımının uygun olması gerekir. insanlara kuşlar gibi uçmayı öğretemeyiz

B) Olgunlaşım Vücut organlarının kendinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilecek düzeye gelmesidir. Olgunlaşma aynı zamanda yaş ve zekâ ile ilişkilidir.

C) Genel Uyarılmışlık Hâli ve Kaygı: 1. Genel Uyarılmışlık Hâli: Bireyin dışarıdan gelen uyarıcıları alma derecesidir. 2. Kaygı: Kaygı, nedeni belli olmayan korku ya da sürekli kötü bir şey olacağına dair hissin baskın olduğu psikolojik durum olarak tanımlanır.

D) Eski Yaşantıların Aktarılır Buna öğrenmede "aktarım" veya "transferans" denir.

1. Olumlu Aktarma: Bisiklet kullanmayı bilen birinin motosiklet kullanmayı kolay öğrenmesi,

2. Olumsuz Aktarma: Q klavye kullanan bireyin F klavyeyi öğrenmede zorlanması gibi ileriye ket vurma: Eski yeniye engelliyor. Geriye ket vurma: Yeni eskiyi engelliyor.

Alt düzey transferans, spontane (kendiliğinden) hareketssel. Üst düzey transferans, soyut ve zihinselidir:

E) Güdü (Motivas İstekleri, arzuları, gereksinimleri, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir ifadedir. Açlık, susuzluk, uyku, cinsellik gibi fizyolojik kökenli güdülere "dürtü" adı verilir. Başarı, sevgi, sosyal onay, statü

gibi daha karmaşık olanlarına "gereksinim (ihtiyaç)" denilmektedir. İçsel güdülenmede bireyi harekete geçiren durum, kendi içsel ödüllendirme sistemine bağlıdır. Dışsal güdülenme ise öğrencileri öğrenme

esnasında dışsal olarak etkileyen unsurlardır. Birincil güdüler daha çok fizyolojik olup bedensel gereksinimlerin doyurulmasına yöneliktir. İkincil güdüler ise öğrenme yaşantıları sonucunda oluşmuştur. psikolojiktir.

F) Dikkat: Dikkat, kişinin amaçlarına ulaşabilmesi ve bilişsel süreçleri harekete geçirip sürdürmesi için harcadığı sınırlı insan kaynağıdır. 1. İhtiyaçlar, 2. Değerler, 3. Amaçlar veya niyetler, 4. Duygular

2. Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenme Yöntemleriyle İlgili Faktörler **yöntem**

A) Öğrenmeye Ayrılan Zaman: Aralıklı çalışma, günde birkaç saat veya haftada birkaç saat gibi programlar yaparak sistematik bir biçimde tekrar etmesi yani çalışmasıdır.

Toplu çalışma, öğrenme malzemesini sadece sınav zamanı "sıkışık" bir şekilde çalışan öğrenme stratejisini anlatır.

B) Öğrenilen Konunun Yapısı: Parçalara bölerek öğrenme: Bütün hâlinde öğrenme:

C) Öğrencinin Aktif Katılımı: Öğrencinin bir öğrenme durumunda "pasif" olmasından "aktif" olmasına doğru giden süreç dinleme-okuma-yazma-anlatma şeklinde oluşmaktadır.

D) Geri Bildirim: İyi bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrencinin öğrenip öğrenmediği ya da ne kadar öğrendiği ile ilgili olarak bilgilendirilmesidir.

3. Öğrenmeyi Etkileyen Öğrenilecek Malzeme ile İlgili Faktörler **konu-ders**

A) Algısal Ayırt Edilebilir Öğrenilmesi gereken uyarıcının diğer uyarıcılardan ayırt edilerek incelenmesi, yani öğrenilmesi gerekmektedir.

B) Anlamsal Çağrışım: Geçmiş yaşantılarıyla ne kadar ilişkili ise öğrenme o kadar kolay olmaktadır. (transfer)

C) Kavramsal Gruplandırma: Birbirine yakın veya benzer olan kavramları gruplar hâline getirmek öğrenilebilirliği de artıran bir durumdur

Öğrenme stratejilerine atfedilen değer artmasının nedenleri:

a) Öğrencinin öğrenme sürecindeki rolü: etkin rolü olan, bilgiyi kendine özgü biçimde örgütleyip işleyerek edinen

b) Yaşam boyu öğrenme gereksinimi: "Öğrenmeyi öğretme" olarak ifade edilmektedir.

c) Öğrenme stratejilerinin öğrenme ürünleri üzerindeki etkisi: Akademik başarı Duyuşsal öğrenme ürünleri (tutum, güdü, benlik algısı)

refleks

1. Doğuştan getirilmiştir.

2. Belli bir uyarıcıya vardır.

3. Belli bir davranıştır.

4. Basit bir davranıştır.

5. Biyolojik donanımında yer alır.

6. Basit bir davranıştır.

7. Biyolojik donanımında yer alır.

8. Basit bir davranıştır.

9. Biyolojik donanımında yer alır.

10. Basit bir davranıştır.

11. Biyolojik donanımında yer alır.

12. Basit bir davranıştır.

13. Biyolojik donanımında yer alır.

14. Basit bir davranıştır.

15. Biyolojik donanımında yer alır.

16. Basit bir davranıştır.

17. Biyolojik donanımında yer alır.

18. Basit bir davranıştır.

19. Biyolojik donanımında yer alır.

20. Basit bir davranıştır.

21. Biyolojik donanımında yer alır.

22. Basit bir davranıştır.

23. Biyolojik donanımında yer alır.

24. Basit bir davranıştır.

25. Biyolojik donanımında yer alır.

26. Basit bir davranıştır.

27. Biyolojik donanımında yer alır.

28. Basit bir davranıştır.

29. Biyolojik donanımında yer alır.

30. Basit bir davranıştır.

31. Biyolojik donanımında yer alır.

32. Basit bir davranıştır.

33. Biyolojik donanımında yer alır.

34. Basit bir davranıştır.

35. Biyolojik donanımında yer alır.

36. Basit bir davranıştır.

37. Biyolojik donanımında yer alır.

38. Basit bir davranıştır.

39. Biyolojik donanımında yer alır.

40. Basit bir davranıştır.

41. Biyolojik donanımında yer alır.

42. Basit bir davranıştır.

43. Biyolojik donanımında yer alır.

44. Basit bir davranıştır.

45. Biyolojik donanımında yer alır.

46. Basit bir davranıştır.

47. Biyolojik donanımında yer alır.

48. Basit bir davranıştır.

49. Biyolojik donanımında yer alır.

50. Basit bir davranıştır.

51. Biyolojik donanımında yer alır.

52. Basit bir davranıştır.

53. Biyolojik donanımında yer alır.

54. Basit bir davranıştır.

55. Biyolojik donanımında yer alır.

56. Basit bir davranıştır.

57. Biyolojik donanımında yer alır.

58. Basit bir davranıştır.

59. Biyolojik donanımında yer alır.

60. Basit bir davranıştır.

61. Biyolojik donanımında yer alır.

62. Basit bir davranıştır.

63. Biyolojik donanımında yer alır.

64. Basit bir davranıştır.

65. Biyolojik donanımında yer alır.

66. Basit bir davranıştır.

67. Biyolojik donanımında yer alır.

68. Basit bir davranıştır.

69. Biyolojik donanımında yer alır.

70. Basit bir davranıştır.

71. Biyolojik donanımında yer alır.

72. Basit bir davranıştır.

73. Biyolojik donanımında yer alır.

74. Basit bir davranıştır.

75. Biyolojik donanımında yer alır.

76. Basit bir davranıştır.

77. Biyolojik donanımında yer alır.

78. Basit bir davranıştır.

79. Biyolojik donanımında yer alır.

80. Basit bir davranıştır.

81. Biyolojik donanımında yer alır.

82. Basit bir davranıştır.

83. Biyolojik donanımında yer alır.

84. Basit bir davranıştır.

85. Biyolojik donanımında yer alır.

86. Basit bir davranıştır.

87. Biyolojik donanımında yer alır.

88. Basit bir davranıştır.

89. Biyolojik donanımında yer alır.

90. Basit bir davranıştır.

91. Biyolojik donanımında yer alır.

92. Basit bir davranıştır.

93. Biyolojik donanımında yer alır.

94. Basit bir davranıştır.

95. Biyolojik donanımında yer alır.

96. Basit bir davranıştır.

97. Biyolojik donanımında yer alır.

98. Basit bir davranıştır.

99. Biyolojik donanımında yer alır.

100. Basit bir davranıştır.

1. Doğuştan gelmesi,
2. Bir türün tüm üyelerinde bulunması,
3. Başka türlerde aynı biçimde bulunmaması,
4. Karmaşık bir davranış örüntüsü olması,
5. Belli bir biyolojik gereksinim ile ortaya çıkmamış olması gerekmektedir

ortaya koyan koşul bilgisidir.

geri bildirim

Geri bildirimin (dönüt) öğrenen açısından yararları şöyle sıralanabilir:

1. Ön bilgilerinin doğruluğunu test etmiş olur.
2. Aktarmayla yeni yapılandığı bilgilerin geçerliliğine ilişkin bilgi edinir.
3. Konuya ilişkin mevcut anlayışını detaylandırmasına yardımcı olur.
4. Yeterliliğine ilişkin bilgi verir.
5. İçsel motivasyonu artırır.

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

1-SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM–ANLAMLI ÖĞRENME (AUSUBEL)

Temel Özellikleri: Öğretmen merkezli,kavram, ilke ve genellemeler,tümdengelim,genelden özele,hiyerarşik,basamak basamak,az zamanda çok bilgi,Kavramların ve soyut konuların öğrenimi,ilköğretim 5. sınıftan itibaren ardışıklık, aşamalılık,,bilinenden bilinmeyene,ön örgütleyici – organize ediciler (kavram haritaları, grafik, şema,soru – cevap) kullanılır.Klasik sınıflar.öğretmen – öğrenci etkileşimi yoğundur.

Uygulama aşamaları: 1.Ön organize ediciler kullanılır (Öğrenci öğrenmeye hazır hâle getirilir.). 2.Konu tümdengelim yöntemiyle sunulur (Kavram, ilke, bilgi birimi sunulur.). 3.Farklı örnekler sunularak ilke ve kavramlar ile öğrencilerin bilişsel süreçleri aktif hâle getirilir 4.Sunulan bilgiler özetlenir.

Yararları: Kısa sürede çok bilgi aktarılır. Zamanın kısıtlı olduğu durumlarda kullanılır. Kalabalık sınıflar için idealdir. Zor, soyut ve karmaşık konuların öğretiminde kullanılır. Öğrencilerin ön bilgileri yeterli olmadığı durumlarda etkili olı Dersin girişinde, özetlenmesinde, tekrarında kullanılır.

Sınırlılıkları: Sadece bilgi düzeyinde hedeflerin öğretiminde kullanılır. Üst düzey hedeflerde kullanılmaz. Öğrenci aktivitesi düşüktür. Ezber öğrenmeler gerçekleşebilir. Sıkıcı olabilir. Öğrencilerden dönüt almak zor olduğundan hataların düzeltilmesine imkân olmayabilir.

2-BULUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM – ÖRNEK KURAL (BRUNER)

Temel i Öğrenci bilgiye kendisi ulaşmalı ve bilgiyi keşfetmelidir,merkezinde öğrenci,Öğrenci örnekleri inceler, deney yapar; ilke, tanım ve genellemelere kendisi ulaşır. Tümevarım,Öğretmen gerektiğinde ipucu ve dönütler verir merak duygusunu uyandıracak bir problemle derse başlar.öğrenci etkinliğine dayalı, güdüleyici bir yaklaşımdır.öğrenme güdüsünü artırmasıdır.öğretmenin görevi sunmak değil, daha çok öğrencilere bilgileri buldurmaktır.Öğretmen dersin başında çözümü ya da sonucu vermez. Çözüme ya da sonuca giden öğrencidir.ön bilgilerinin olması gerekmektedir.kavrama düzeyindeki hedeflere uygun,sezgisel düşüncesini gerektirir.

Uygulama Aşamaları: 1.Öğretmenin örnekleri sunması 2.Öğrencilerin örnekleri açıklaması 3.Öğretmenin ek örnekler vermesi 4.Öğrencilerin ek örnekleri açıklaması 5.Öğretmenin örnekleri ve zıt örnekleri vermesi 6.Öğrencilerin bu zıt örneklerle karşılaştırma yapması 7.Öğrencilerin belirlediği ilkeleri ve özellikleri açıklanması 8.Öğrencilerin ilke ve genellemelere ulaşması ve tanımlı yapması 9.Öğrencilerin ek örnekler vermesi

Yararları: Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağladığından kalıcı öğrenmeyi sağlar. Üst düzey düşünme becerilerini geliştirir. Kavrama ve üstü hedef düzeyleri için uygundur.

Sınırlılıkları: Zaman alır. -Maliyeti yüksektir. -Ön bilgiler yoksa amacına ulaşmaz. -Karmaşık bazı konularda sonuca ulaşmayabilir. Olgu öğretiminde etkili değildir.

3-ARAŞTIRMA-İNCELEME YOLUYLA ÖĞRETİM STRATEJİSİ (J. DEWEY)

Temel Özellikleri: Öğrenci merkezli bir stratejidir. Öğrenci etkinliklerine dayalı bir problem çözme sürecidir. Öğretmenin görevi: Uygun araştırma problemlerini belirlemektir Tümevarım ve tümdengelim öğrencinin problem çözme becerisini kullanarak bilimsel yöntem sürecini izlemesi gerekir. konunun hedef-davranış boyutu en az uygulama ve daha üst düzeyde olmalıdır Amaç, içeriğin aktarılması değil, öğrencilerin araştırma ve problem çözme yönteminin farkında olması ve onu gerektiğinde kullanmasıdır laboratuvar, atölye ve okul dışı doğal ortamlarda kullanılabilir Dolayısıyla üst düzeyli zihinsel süreçlerin (uygulama, analiz, sentez) geliştirilmesinde en etkili stratejilerden birisidir.

Uygulama Aşamaları: • Problemi hissetme • Problemi tanımlama • Problemlle ilgili bilgilerin toplanması • Problemlle ilgili hipotezler kurma • Veri toplama (problemin çözümü için) • Hipotezleri test etme (Doğru-yanlış) • Problemin çözümü • Sonucu raporlaştırma

Yararları: Öğrencilerin bilimsel, problem çözme, yaratıcı, eleştirel gibi üst düzey düşünme becerisini kazanmalarını sağlar, Üst düzey hedeflerde kullanılır. İletişim, sorumluluk alma, kaynaklara ulaşma becerisi kazandırır.

Sınırlılıkları: Maliyeti yüksek, zaman alır, kalabalık sınıflarda uygulanması zor, ön koşul öğrenmeleri eksik olan öğrencilerde uygulanması zor, her yaş ve her hedef düzeyi için uygun değildir; öğretmen sınıf yönetiminde zorluk yaşayabilir.

4-TAM ÖĞRENME STRATEJİSİ (YAKLAŞIMI) (BLOOM)

Temel Özellikleri: Bilgi birimleri ünitelere ayrılmıştır ve bir ünite tam olarak öğrenilmeden diğerine geçilmez. Ek öğretim zamanı ve nitelikli öğretme hizmeti sağlarsa her öğrencinin öğrenebileceğini savunur “Öğrenemeyen öğrenci yoktur, öğretemeyen öğretmen vardır.” Her ünite sonunda izleme testi (formatif) uygulanır Değiştirilmez Özellikler: zekâ, genel yetenek, öğrencilerin kişilik özellikleri, ailenin sosyoekonomik statüsü,Değiştirilen Özellikler: ön öğrenmeler, derse karşı ilgi, tutum, başarı inancı, ipucu, pekiştireç, katılımı, dönüt, araç gereç ve zaman gibi değiştirilebilir ögeler zenginleştirilerek etkili öğrenme sağlanabilir.

Uygulama Aşamaları: 1.Öğrenme birimlerinin üniteler şeklinde belirlenmesi 2.Ünitenin hedef-davranışlarının belirlenmesi, ulaşılacak hedef-davranış standardının belirlenmesi (%70)

3.Ön koşul öğrenme düzeyinin belirlenmesi, varsa ön koşul öğrenmelerdeki eksikliklerin giderili 4.Öğretim ünitesinin işlenmesine geçilmesi (Etkinlikler düzenlenir.)

5.Ünite ya da konunun öğretimi bittikten sonra izlemeye dönük değerlendirmenin (ünite, izleme testi) yapılması (formatif değerlendirme)

6.a)İstenilen öğrenme standardına (%70) ulaşmayan öğrenciler için tamamlayıcı ek öğretim etkinliklerinin yürütü 6.b)Öğrenme düzeyi iyi olan öğrenciler için zenginleştirilmiş öğretim etkinlikleri düzenleme

7.Sınıftaki tüm öğrencilerin istenen öğrenme standardına ulaşmasından sonra bir sonraki üniteye geç 8. Birkaç ünite işlendikten sonra summatif değerlendirme yapılması, öğrencilerin düzeyinin belirlenmesi

Tamamlayıcı Öğretim Etkinlikleri: Öğretmen veya özel öğretici tarafından bire bir eğitim (özel ders), küçük gruplarla öğretim; okulda, evde ek öğretim (ödev) Eğitsel oyunlarla öğretim, bilgisayarlı öğretim Programlı öğretim, tekrar (farklı yöntem ve tekniklerle) kaynak ve yardımcı kitaplarla öğretim

Tam öğrenmenin 3 temel değişkeni

1. Öğrenci Niteliği: a) Bilişsel Giriş Davranışları:*Bilgi, beceri ve yetenekler*Ön koşul bilgiler*Sözel ve işitsel yetenekler*Okuduğunu anlama*Dinleme becerisi*Problem çözme becerisi b) Duyuşsal Giriş Davranışları:*İlgisi *Tutumu *Akademik öz güveni (benlik)

2. Öğretim Hizmetinin Niteliği:

a) **İpucu:** Bir sınıfta hedef davranışları kazandırmada kullanılan her türlü ileti ipucudur. soru sorma, açıklama, örnekleme, modeller, gerçek varlıklar, ses tonu, jest ve mimikler, harita, şemalar, grafikler

b) **Öğrenci Katılımı:** öğrencileri aktif kılmak ve öğretim merkezli öğretim yapmak için etkinlikleri öğrencilerle birlikte planlamalı ve uygulamalı hedeflerden ve içerikten çok yöntem ve tekniklere odaklanmalıdır

c) **Pekiştirme:** Bir davranışın ortaya çıkma olasılığını artıran uyarıcılara “pekiştireç” denir. öğrencinin gösterdiği olumlu davranıştan sonra öğretmen pekiştireç verirse o davranış kalıcı olur

d) **Dönüt-Düzeltilme (Geri Bildirim):** Dönüt, öğrenciyi yaptığı bir davranışın sonucu ile ilgili bilgi vermektir. "Düzeltilme" ise yanlışların ve öğrenme eksikliklerinin giderilmesi işlemidir. En önemli ögedir.

3. Öğrenme Ürünleri: -Öğrenme düzeyini (iyi, orta, kötü) -Öğrenme çeşidini (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) -Öğrenme hızını (hızlı, yavaş) -Duyuşsal ürünleri (kendine güven, güdü) Bilişsel ürünleri (kavrama analiz, sentez, değerlendirme) kapsar.

EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

YAPILANDIRMACI ÖĞRENME YAKLAŞIMI (PIAGET, VYGOTSKY, DEWEY, GESTALT, BRUNER)

Deneyime bağlı anlam oluşturma sürecidir. Bilgi yaşantılarını anlamlı bir duruma getirmeye çalışan ve öznel bilgiyi oluşturan yani bilgiyi yapılandıran bireydir. Nesnel bilgiyi reddeder. Ön bilgilerinin farkında olmaları, çevre ile etkileşime geçmeleri, üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeleri öğretmen tarafından sağlanmalıdır. açık uçlu sorular sormalı, açık uçlu tartışmalar yapmalıdır. önceki öğrenmeleri ile bağlantı kurmalarına rehberlik. Öğretmen öğrencileriyle birlikte araştırır ve öğrenir. En önemli özelliği; bireyin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir. Yapılandırmacılıkta sınıflar bilgilerin aktarıldığı bir yer değil, öğrencilerin aktif katılımlarının sağlandığı; sorgulama, araştırmanın yapıldığı; problemin çözüldüğü bir yerdir. Öğretmen ise asla ne öğrenileceğini söylemez, öğrenenlere bilgiye ulaşma yollarını keşfetmede yardımcı olur. Öğretme-öğrenme sürecinde etkin bir araştırmacıdır ve öğrenciyle birlikte öğrenir. Ders planları esnek olmalı, öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillenmelidir. birincil kaynaklar (somut yaşantılar ve deneyimler). Bireysel farklılıklar. İş birliğine dayalı öğretim. kavram öğretimi. tematik öğrenme yaklaşımı. Değerlendirme sürecine dönük olarak yapılır (portfolyo). Yapılandırmacılık, buluş yoluyla öğrenme yaklaşımının geliştirilmiş hâlidir. Aralarındaki fark, buluş yolunda öğrenci öğretmen yönlendirmesiyle Yapılandırmacılıkta ise öğrenci, öğretmen rehberliğinde.

1-Bilişsel yapılandırmacılık (Piaget): Öğrenme zihinsel yapıda meydana gelen denge (özümseme, uyumsama) süreçlerinden oluşur. Denge (Zihin)

2-Sosyal yapılandırmacılık (Vygotsky): Öğrenme, çocuğun çevre ile etkileşime geçmesiyle oluşur. Öğrenme diğer bireylerle paylaşılan etkinlikler sırasında oluşur. Merak (Çevre)

3-Radikal Yapılandırmacılık (Von Glasersfeld): Bilginin sadece birey tarafından oluşabileceğini savunur.

PROJE TABANLI ÖĞRETİM YAKLAŞIMI (JOHN DEWEY, KILPATRICK VE BRUNER)

Bilimsel düşünmenin adımlarını öğretmek, öğrencilerin ilgilendikleri bir konuda araştırma yapmalarını, sonuçlarını bir raporla düzenlemelerini ve sınıfta ya da yarışmada sunmalarını amaçlar. Disiplinlerarası problem ya da senaryo üzerinde yerine getirdiği bir problem çözme etkinliğidir. Ürün ya da performans ortaya koyma. bilimsel yöntem süreç becerileri geliştirilir. Gerçek yaşamda karşılaşılan sorunlar senaryo. çözümüne ilişkin yeni, özgün, orijinal ve sentez düzeyinde ürünler ortaya koyma. araştırma konusu verilir öğrenci ders senaryoları içerisinde üst düzey düşünme, problem çözme, yaratıcılık, sentezleme, eleştirel düşünme gibi çalışmalar yaparak etkin öğrenmeye ulaşır. Bilişsel, duyuşsal, devinimsel gelişimi destekler. mutlaka bir iş, ürün, performans (proje) ortaya konmalıdır.

Proje tasarımları; Üst düzey öğrenmeye, bilimsel yöntemi kullanmaya, günlük yaşamla ilişkilendirmeye, birden fazla konu alanı ve dersi kapsamaya, farklı kaynaklardan araştırma yapmaya yönelik olmalıdır.

Değerlendirme: Öğretme-öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme, ürüne ve sürece yönelik olarak yapılır. Sergi, drama, gazete, pano vb

Proje tasarımlarında bulunması gerek esaslar: Birden çok çözüm yolu. Üst düzey zihinsel beceriler. Bilimsel yöntem. Günlük yaşamla ilişki. Disiplinlerarası. Bireysel ve grup çalışması.

Yaparak ve yaşayarak öğrenme. Öğrenci kendi eksilerinden sorumlu. Proje tasarısı, planlama, araştırma, değerlendirme faaliyetleri öğretmen ve öğrenci tarafından birlikte yapılır.

Sınırlılıkları: Zaman -Sınırın iyi çizilmesi gerekir. Ona göre hedef belirlenir. Yoksa hedeften sapma meydana gelir. -Her zaman orijinal ürün ortaya çıkmayabilir.

PROBLEME DAYALI ÖĞRENME YAKLAŞIMI (JOHN DEWEY)

İlerlemecilik eğitim felsefesi akımı ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejini benimser. yaparak-yaşayarak öğrenme. Bu yöntem çözülmesi gereken bir problemle başlar. Bu problemin gerçek hayatla ilgili olması, ilgi ve merak uyandırması ön koşuldur. Problem çözme yöntemi, bilimsel araştırma sürecini temele almaktadır. bilimsel yöntemi ve problem çözme aşamalarını kullanarak öğrenmelerini sağlar. Asıl amaç mevcut problemi çözmek değil hayat boyu karşılaşılabilecek olan problemlere uygun çözüm stratejileri geliştirmektir. Asıl amaç problem çözme stratejileri geliştirmektir. Üst düzey ve karmaşık zihinsel beceriler

Problem Çözme Yönteminde Kullanılan İşlem Basamakları: 1. Problemi hissetme 3. Problemle ilgili bilgilerin toplanması 5. Veri toplama (problem çözümü için) 7. Problemin çözümü
2. Problemi tanımlama 4. Problemle ilgili hipotezler kurma 6. Hipotezleri test etme (Doğru-yanlış) 8. Sonucu raporlaştırma

Problem durumlarında bulunması gereken özellikler: Gerçek yaşamla ilgili Çok yönlü düşünme İlgi ve merak uyandırma öğrenme senaryoları, birden çok çözüm yolları Hedefe ulaştırıcı zihinsel yapısına uygun problem, günlük yaşam ile ilgili olmalı ve gerekli transferler yapılmalı Üst düzey düşünmeyi, araştırma-inceleme yapmayı sağlamalı Kalabalık gruplara değil küçük gruplara uygulanmalıdır (2-6 kişilik).

Öğrencilere Kazandırdıkları Özellikler: Problem çözmeyi öğrenmek=Öğrenmeyi öğrenmektir. Yaşamla yüz yüze gelme -Araştırma, çözüm üretme -Ekip çalışması becerileri Bilimsel düşünmeyi öğrenme

Üst düzey düşünme becerileri geliştirme -İletişim becerileri İlgi ve güdülenmeyi artırma NOT: İçeriğin ayrıntılarına fazla önem verilmez

BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME (HEBB, CAİNE CAİNE) (NÖROFİZYOLOJİK KURAM):

Gerçek problemleri etkin katılım. yaparak-yaşayarak öğrenme 5 duyu organına hitap etmeli öğrencinin dikkat ve güdülenmişlik düzeyi yüksek tutulur

Beyin Temelli Öğrenmenin İlkeleri 1-Beyin paralel bir işlemcidir	4-Öğrenme bilinçli ve bilinçsiz süreçleri içerir.	7-Anlamı araştırma doğuştandır	10-Öğrenme teşvikle artar, korkuyla azalır.
2-Öğrenme fizyolojik bir olaydır.	5-En az iki farklı türde belleğimiz vardır:	8-Anlamı araştırma, örüntüleme yoluyla olur	11. Öğrenme hem odaklanmış dikkati hem de çevresel algılamayı içerir
3-Beyin, parçaları ve bütünlüğü aynı anda algılar.	6-Her beyin kendine özgü düzenlenmiştir	9-Örüntü oluşturmada duygular önemlidir	

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME

Kelimenin tam anlamıyla etkileşimli bir deneyimdir. çevrim içi pratik yaparak çevrim dışı dersleri pekiştirir. web destekli öğrenme ile sınıftaki öğrenmenin avantajlı ve güçlü birkaç yönlerinin birleştirilmesidir. öğrenme sonuçlarını ve paylaşılan (delivery) program olarak öğrenme sonunda üst amaçları gerçekleştirmek amacıyla birden fazla paylaşım yolu kullanan bir öğretim programı olarak tanımlanabilir. doğru becerilerin, doğru kişiye, doğru zamanda kazandırılması için doğru kişisel öğrenme şekliyle, doğru öğrenme teknolojilerinin eşleştirilmesiyle ve öğrenme amaçlarının uygulanmasıyla en yüksek başarıyı sağlamaya odaklanır. öğrenme amaçlarına odaklanılır. geniş kitlelere ulaşmak için desteğe ihtiyaç duyar. Her birey öğrenme olayına farklı bilgilerle katılır. en etkili öğrenme stratejisi "sadece o an ihtiyaç duyulan şey"dir.

Harmanlanmış öğrenme bileşenleri Eş zamanlı (synchronous) fiziksel biçim Öğretmen liderliğinde sınıflar ve öğretmen Katılımlı laboratuvar çalışmaları ve çalıştaylar Alan gezileri e-görüşmeler/toplantılar çevrim içi biçimler (canlı e-öğrenme) Sanal sınıflar Web seminerleri ve radyo veya TV yayını Koçluk (coaching) Mesajla anında görüşme Doküman ve web sayfaları Değerlendirme/test ve anketler Web/bilgisayar destekli eğitim modülleri Benzetişimler Canlı olay kaydı Çevrim içi öğrenme toplulukları ve tartışma forumları Mesleki yardım ve elektronik performans destek sistemleri

YAŞAM BOYU ÖĞRENME YAKLAŞIMI

Yaşam boyu öğrenme, örgün eğitim ve yaygın eğitimin birleştirilmesidir. öğrenme yalnızca okulda gerçekleşmez. Öğretmenlerin yanında anne-babalar, kardeşler, arkadaşlar vb. kişiler de öğrenmeyi etkiler. Bilinçli ve amaçlı. öğrenmeyi öğrenme. Değişime uyum sağlayabilme, sürekli olarak kendini yenileyebilme, bilgiyi üretebilme, öğrenmeyi öğrenebilme, iş birliği ve paylaşımı amaçlar.

Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Yanlış Anlayışlar sadece yetişkinleri kapsamaz sadece meslek, beceri kazandırmaz. tesadüfi oluşmaz. Birey isteyerek, bilinçli, amaçlı öğrenir.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI (J.DEWEY)

Rekabetine son.ortak bir amaç.birbirinin öğrenmesine yardım.Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için.Öğretmenlerin rolü; 2-6 kişiden oluşan heterojen grupların oluşturulması, gruplarda iş birliği ve verimin artırılmasını sağlamak ve ürünlerin değerlendirilmesindeki tüm aşamaları planlamaktır.Kubasık öğrenmede paylaşılmış bir liderlik söz konusudur. Üyeler grup içerisinde liderlik etkinliklerini yerine getirmek için 6 temel ilkeye uymak gerekir.

1. Olumlu bağlılık (bağımlılık):
2. Yüz yüze etkileşim:
3. Kişisel sorumluluk
4. Sosyal beceriler:
5. Grup sürecinin değerlendirilmesi
6. Eşit başarı ilkesi:

İş Birliğine Dayalı Öğretimin Uygulanması: 1. Takımların oluşturulması: 2. Isınma teknikleri: 3. Takımda konu ve görev dağılımı yapılması: 4. Takım içi etkinlikler: 5. Değerlendirme: **Sınırlılıkları:** bireysel çalışmayı seven öğrencilerin başarısını düşürebilir Değerlendirme aşaması zordur bireyleri ayrı ayrı değerlendirmek güçtür Çalışmalar bir kişi üzerinde kalabilir

ÖĞRETİM İLKELERİ

1. **Hedefe (Amaca) Uygunluk İlkesi:** bütün uygulamalar hedeflere ve kazanımlara uygun olmalıdır. bütün uygulamalar hedef davranışlara uygun olmalıdır
2. **Öğrenciye Görelik İlkesi:** Öğrencinin ilgi, gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır. Öğrenciye görelik ilkesi, çoklu zekâ yöntemi ve bireyselleştirilmiş öğretimi savunur.
3. **Öğrenci Düzeyine Uygunluk İlkesi:** Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi dikkate alınmalıdır.
4. **Hayatilik İlkesi (Yaşama Yakınlık, İşevuruluk):** Okul, hayatın bir parçası olmalıdır. kazandırılan davranışların gerçek hayatta kullanılabilir olması ve gerçek hayatı kolaylaştırıcı nitelikte olması
5. **Transfer İlkesi:** Yaşamdakini sınıfa aktarıyorsak: hayatilik Sınıftakini yaşama aktarıyorsak: transfer
6. **Yaparak Yaşayarak Öğrenme (Uygulanabilirlik, Aktivite):** eğitimde ezberciliği ortadan kaldırır; kalıcı ve etkili öğrenme sağlar yapıp söylediklerinin %90'ını unutmaması ve hatırlaması göz önüne alınır
7. **Ekonomiklik İlkesi:** Öğretim hedeflerinin en kısa sürede, en az emek ve maliyetle en verimli şekilde verilmesidir. Bunun için öğretim süreci iyi planlanmalı
8. **Aktüalite (Güncellik) İlkesi:** yakın çevre, ülke ve dünyada gelişen son olaylara karşı ilgi duymalarını sağlamak için ders konularıyla aktüel (güncel) olay ve sorunlar arasında ilişki kurulmalı
9. **Açıklık (Ayanilik) İlkesi:** Açıklık iki anlamda kullanılmaktadır. 1. Öğretmenin kullandığı dilin açık ve anlaşılır olmasıdır. 2. Öğrenmede birden çok duyu organına hitap edebilmektir.
10. **Somuttan Soyuta İlkesi:** Bireyin zihinsel gelişimi somuttan soyuta doğru olmaktadır. Somut kavramlar soyut kavramlara göre daha anlaşılır kavramlardır.
11. **Bilinenden Bilinmeye İlkesi:** Yeni öğretilecek bilginin, becerinin önceden öğrenilenden hareket ederek öğretilmesini öngörür.
12. **Yakından Uzağa İlkesi:** Bu ilkede öğrenmeye yakın çevreden başlanır. Konularla ilgili örnekler yakın çevreden verilir. Çünkü çocuk yakın çevreyle daha ilgilidir. Daha sonra uzak örneklerle doğru hareket edilir.
13. **Basitten Karmaşığa İlkesi:** Öğretmen tarafından konular verilirken önce basit konulara ve kavramlara yer verilmesi ve zaman içinde giderek zor ve karmaşık konulara geçilmesi esasına dayanır.
14. **Bütünlük İlkesi:** Çocuğun bedensel, duygusal, ruhsal ve sosyal; bütün yönleriyle bir bütün olarak ele alınıp tüm yönleriyle dengeli bir biçimde geliştirilmesine dayanır.
15. **Anlamlılık:** Öğrenmeye güdülendiğinde öğrenmeler daha etkili olur. Bunun için öğrenme konularının ne zaman, ne şekilde, ne işe yarayacağı ve önemi açıklanır. Böylece öğrencilerde öğrenmeye yönelik beklenti ve istek oluşur.
16. **Tümdengelim:** Bir öğrenme konusu önce genel ve ortak özellikleri, sonra da özel ve ayrıntı özellikleri ile verilir.
17. **Sosyallik İlkesi:** öğretim sürecinde insanların sosyalleşmesini ve topluma uyum sağlamasını vurgulamaktadır. Ayrıca özgürlük konusunu da es geçmemektedir.

kaynak: http://cdn.eba.gov.tr/oba/UZMAN_OGRETMENLIK_YETISTIRME_PROGRAMI_CALISMA_KITABI.pdf

internet adresinde yayımlanan uzman öğretmenlik çalışma kitabında önemli gördüğüm yerlerin kopyala yapıştır yöntemi ile bir araya getirilmesi ile oluşturulmuştur. Asla tüm çalışma kitabını tam bir şekilde çalışmadan buradaki notlara çalışılmasını tavsiye etmem.

ziyadag1984@gmail.com